

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

АГЕНЦИЈА ЗА ЗАШТИТУ ОД ЈОНИЗУЈУЋИХ ЗРАЧЕЊА
И НУКЛЕАРНУ СИГУРНОСТ СРБИЈЕ

ПРОГРАМ РАДА ЗА 2013. ГОДИНУ

БЕОГРАД, ДЕЦЕМБАР 2012.

На основу тачке 8. става 5. подтачке 3) Одлуке о оснивању Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије („Службени гласник РС”, број 76/09),
Управни одбор Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије на седници одржаној 10. јануара 2013. године, доноси

ПРОГРАМ РАДА АГЕНЦИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ ОД ЈОНИЗУЈУЋИХ ЗРАЧЕЊА И НУКЛЕАРНУ СИГУРНОСТ СРБИЈЕ ЗА 2013. ГОДИНУ

УВОД

Агенција за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије (у даљем тексту Агенција) основана је Одлуком Владе Републике Србије од 18. децембра 2009. године („Службени гласник РС”, број 76/09), на основу члана 5. Закона о заштити од јонизујућих зрачења и о нуклеарној сигурности („Службени гласник РС”, број 36/09), члана 43. став 1. Закона о влади („Службени гласник РС“, бр. 55/05, 71/05 - исправка, 101/07 и 65/08) и члана 9. Закона о јавним агенцијама („Службени гласник РС“, бр. 18/05 и 81/05).

На оснивање, правни положај и финансирање Агенције примењују се одредбе закона којим се уређују јавне агенције. Агенција је основана ради обезбеђивања услова за квалитетно и ефикасно спровођење мера заштите од јонизујућих зрачења и мера нуклеарне сигурности при обављању радијационих делатности и нуклеарних активности као самостална регулаторна организација која врши јавна овлашћења у складу са законом.

Законом о заштити од јонизујућих зрачења и о нуклеарној сигурности (у даљем тексту Закон) утврђене су надлежности Агенције на пословима спровођења мера заштите од јонизујућих зрачења и мера нуклеарне сигурности (члан 6. Закона).

I. ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ПРОГРАМА РАДА

Основе за израду Програма рада Агенције за 2013. годину су:

- Закон о јавним агенцијама („Службени гласник РС“, бр. 18/05 и 81/05), где је одредбама члана 15. Закона прописна надлежност и обавеза Управног одбора да усваја годишњи програм рада;
- Одлука Владе о оснивању Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије („Службени гласник РС“, број 76/09);

- Закон о заштити од јонизујућих зрачења и о нуклеарној сигурности („Службени гласник РС”, број 36/09 и 93/12);
- Овлашћење и обавезе Управног одбора Агенције, који је именовала Влада решењем 24 број:119-158/2010, од 14. јануара 2010. године, и који у складу са одредбама из члана 15. Закона о јавним агенцијама, између осталог усваја годишњи програм рада.

Основни циљеви и задаци Агенције у 2013. години су:

- Наставак јачања одговарајућих административно-стручних капацитета Агенције започетих у 2012. години у циљу што ефикаснијег обављања послова из надлежности Агенције у складу са Законом, Сл. гл. 36/09, 93/12
- Припрема нацрта 5 Уредби које доноси Влада у складу са Законом о заштити од јонизујућих зрачења и о нуклеарној сигурности;
- Имплементација сета подзаконских прописа (18), донетих током 2011. године у складу са Законом о заштити од јонизујућих зрачења и о нуклеарној сигурности;
- Преглед Закона и подзаконских аката ради припреме за измене и допуне ових прописа у циљу њиховог даљег усклађивања са правним тековинама ЕУ;
- Израда упутстава и процедура потребних за спровођење мера радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности у циљу ефикасније имплементације прописа;
- Издавање лиценци за обављање радијационе делатности и нуклеарне активности, решења за обављање послова заштите од јонизујућих зрачења, решења за коришћење извора јонизујућих зрачења, дозвола за промет радиоактивних и нуклеарних материјала, потврда о евидентирању извора јонизујућих зрачења, мишљења и сертификата у области заштите од зрачења;
- Обезбеђивање услова за формирање база података и националног регистра у складу са Законом;
- Контрола испуњености услова на основу којих су издате лиценце, дозволе и решења;
- Доношење *Споразума о узајамном обавештавању и усаглашавању планова рада* између Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије и Министарства енергетике, развоја и заштите животне средине у чијем саставу се налази инспекцијски надзор над спровођењем мера заштите од јонизујућих зрачења;
- Потписивање билатералних споразума о раној најави информација у случају радиолошког акцидента, са суседним државама;
- Активности на обезбеђивању услова за припрему ратификације Додатног протокола уз Споразум о примени гаранција о неширењу нуклеарног наоружања (попис нуклеарних материјала);
- Обезбеђивање услова за потписивање међународних конвенција у области нуклеарне сигурности и безбедности;
- Сарадња са ЕУ и Међународном агенцијом за атомску енергију и остали облици међународне сарадње

II. АДМИНИСТРАТИВНО-СТРУЧНИ КАПАЦИТЕТИ

1. НОРМАТИВНИ УСЛОВИ

Агенција је основана одлуком Владе Републике Србије и уписана је у судски регистар код Трговинског суда у Београду, дана 18. децембра 2009. године. Именовањем Управног одбора, доношењем *Пословника о раду Управног Одбора Агенције, Статута, Правилника о раду, Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије, Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама* обезбеђени су нормативни услови за рад.

2. КАДРОВИ

На дан 31.12.2012. године, у Агенцији је било 20 запослених на неодређено радно време и Директор Агенције на одређено време (5 година).

Одлуком Владе 05 Број: 112-4418/2010-002, од 17. јуна 2010. године Агенцији је одобрено максимално 18 запослених. Одлуком о измени Одлуке о максималном броју запослених 05 број 112-43508/2011 од 02. јуна 2011.године, одобрено је 35 запослених. Због недовољних средстава опредељених Агенцији Законом о буџету за 2012. годину, број запослених је тек крајем 2012. године повећан са 16 на 20. Број запослених ће се мењати у 2013. години у складу са Одлуком Владе и опредељеним финансијским средствима обезбеђеним из Буџета Р. Србије за 2013. годину. Планирано је да се број запослених повећа са 20 на 23 у периоду март- мај 2013.године.

Обука кадрова за обављање послова из делокруга рада Агенције обављаће се углавном кроз пројекат који се финансира из предприступних фондова ИПА, имплементацијом националног и учешћем у регионалним пројектима у оквиру Програма техничке помоћи Међународне агенције за атомску енергију, што ће обезбедити услове за даље јачање регулаторних функција.

3. ПРОСТОР И СРЕДСТВА ЗА РАД

Средства за рад Агенције се у складу са Законом, Службени гласник РС”, број 36/09 и 93/12 се обезбеђују буџета Републике Србије као и донација, прилога, поклона домаћих и страних правних лица.

Решењем Градоначелника града Београда број 361-3707/11-Г од 19. октобра 2011. године, Министарству животне средине, рударства и просторног планирања је, за потребе Агенције, дат на коришћење, без накнаде закупа, пословни простор у палати “Београђанка“, улица Масарикова бр. 5 при чему Агенција сноси трошкове месечног одржавања. У тај простор Агенција се преселила 28. децембра 2011. године.

4. ФИНАНСИРАЊЕ АГЕНЦИЈЕ

Финансијско пословање Агенције је регулисано Законом о јавним агенцијама („Службени гласник РС“, бр. 18/05 и 81/05), Законом о заштити од јонизујућих зрачења и о нуклеарној сигурности („Службени гласник РС“, број 36/09), Законом о изменама и допунама Закона о заштити од јонизујућих зрачења и о нуклеарној сигурности („Службени гласник РС“ 93/12), Законом о буџетском систему („Службени гласник РС“ бр. 54/09, 73/10, 101/11 и 93/12), Законом о буџету Републике Србије („Службени гласник РС“ број 114/12) и Одлуком о оснивању Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије („Службени гласник РС“, број 76/09). Агенција своје финансијско пословање остварује на основу и у складу са Годишњим финансијским планом прихода и расхода, који доноси Управни одбор Агенције а сагласност на одлуку Управног одбора даје Влада Републике Србије. Исто тако, на резултате финансијског пословања Агенције и на годишње финансијске извештаје Агенције, које је претходно донео Управни одбор Агенције, сагласност даје Влада Републике Србије. Ступањем на снагу Закона о изменама и допунама Закона о заштити од јонизујућих зрачења и о нуклеарној сигурности („Службени гласник РС“ 93/12), Агенција више не остварује сопствене приходе наплатом прописаних накнада за услуге које пружа у складу са законом, те се финансира из републичког буџета и из донаторских извора.

У складу са Законом о буџетском систему и Законом о јавним агенцијама, Законом о буџету Републике Србије за 2013. годину са раздела 26 - Министарство енергетике, развоја и заштите животне средине, функције 560, економске класификације 451 – Субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама, Агенцији су одобрена средства у износу од 72.000.000,00 динара. На основу овог извора финансирања, Агенција је у обавези да оснивачу – Влади Републике Србије, достави Финансијски план за 2013. годину, који претходно треба да усвоји Управни одбор Агенције. За остваривање организације мониторинга радиоактивности у животној средини, затражена су додатна средства од ресорног министарства (Министарство енергетике, развоја и животне средине).

III. ПОВЕРЕНИ ПОСЛОВИ И ДРУГЕ АКТИВНОСТИ

1. Доношење и имплементација подзаконских прописа у складу са Законом о заштити од јонизујућих зрачења и о нуклеарној сигурности. За спровођење Закона о заштити од јонизујућих зрачења и о нуклеарној сигурности („Службени гласник РС”, број 36/09, 93/12) током 2013. године, Агенција ће припремити нацрте следећих 5 подзаконских прописа које доноси Влада Р Србије:

- Уредба о утврђивању Програма нуклеарне сигурности и безбедности;
- Уредба о мерама безбедности нуклеарних објеката и нуклеарних материјала
- Уредба о утврђивању Програма управљања РАО;
- Уредба о утврђивању Програма радијационе сигурности и безбедности;
- Уредба о утврђивању Плана за деловање у случају акцидента.

Током припреме нацрта Уредбе о утврђивању Програма управљања радиоактивним отпадом спровешће се и активности везане за израду Стратешке процене утицаја на животну средину, у складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Сл. Гласник РС", 135/2004 и 88/2010) што је неопходан предуслов за усвајање овог Програма а у складу са расположивим финансијским средствима.

Осим усвајања наведених прописа, у 2013. се планира и преглед Закона и подзаконских аката (18) и припрема измена и допуна ових прописа у циљу њиховог даљег усклађивања са правним тековинама ЕУ и превазилажења проблема у пракси, као и уграђивања елемената неопходних за спровођење међународних конвенција којима је приступила Р Србија. Очекује се и сарадња са Међународном агенцијом за атомску енергију на прегледу и усклађивању прописа, нарочито у оквиру програма регионалних пројеката Департмана за техничку сарадњу.

У оквиру имплементације Закона и прописа донетих током 2011. године, планира се спровођење активности у циљу упознавања корисника са обавезама и процена стања у области у смислу примене мера заштите од зрачења у складу са националном регулативом. Планирана је израда детаљних упутстава и процедура потребних за спровођење мера радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности током примене извора јонизујућих зрачења у медицини, индустрији, науци, управљању радиоактивним отпадом итд.

2. Формирање база података (централни регистар) о изворима јонизујућих зрачења и корисницима тих извора, професионално изложеним лицима, као и о другим подацима (издатим лиценцама, дозволама, решењима, потврдама о евидентирању и сертификатима) од значаја за заштиту од јонизујућих зрачења, радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност; успостављање централне евиденције о нуклеарним објектима, нуклеарним

материјалима и радиоактивном отпаду и контроле евиденција које воде корисници као и обезбеђивање софтверске подршке за остваривање истих.

Планирано је да се кроз Програм техничке помоћи МААЕ, у оквиру националног пројекта SRB9001, којим се имплементира пројекат из фондова претприступне помоћи ЕУ (ИПА 2010): *Формирање националног регистра нуклеарних материјала, извора јонизујућих зрачења, радиоактивног отпада и излагања и јачање других релевантних функција регулаторног тела*, набави и инсталира ИТ опрема и спроведе обука за одржавање *Regulatory Authority Information System (RAIS)*, који служи за успостављање и одржавање свих евиденција које су у надлежности Агенције, као и за планирање регулаторних активности.

У овој фази је потребно и допуњавање и обједињавање свих парцијално вођених база података, верификација података (нарочито о изворима који се користе, који се више не користе или чији је власник непознат) и успостављање јединственог система извештавања. У оквиру ове активности су планиране посете правним лицима, широм Србије, као и експертске мисије МААЕ.

3. У оквиру обављања регулаторних послова везаних за издавање, продужавање и одузимање лиценци за обављање радијационе делатности и нуклеарне активности, као и контроле испуњености услова на основу којих су издате лиценце, дозволе и решења за обављање радијационе делатности и нуклеарне активности, промет радиоактивних и нуклеарних материјала и обављање послова заштите од јонизујућих зрачења, радијационе делатности или нуклеарне активности, планирано је увођење система квалитета у рад Групе за лиценцирање, као и активности на упознавању корисника са обавезама, у складу захтевима из националне легислативе.

Планира се и остваривање сарадње са другим државним органима као и са стручним организацијама овлашћеним за обављање послова заштите од зрачења. Планирано је и потписивање *Споразума о узајамном обавештавању и усаглашавању планова рада* између Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије и Министарства енергетике, развоја и заштите животне средине у чијем саставу се налази инспекцијски надзор над спровођењем мера заштите од јонизујућих зрачења;

4. Планира се организовање систематског испитивања радиоактивности животне средине за 2013. годину у складу са Правилником о утврђивању Програма систематског испитивања радиоактивности животне средине, уколико буду обезбеђена додатна средства из Буџета Р Србије и објављивање Извештаја о нивоу излагања становништва јонизујућим зрачењима за претходну годину, која ће обухватити период јануар-март 2012. (период током кога је извођен мониторинг радиоактивности).

С обзиром на то да мониторинг није спровођен током већег дела 2012. године, планира се прикупљање података од стручних организација, овлашћених за спровођење мера заштите од зрачења, како би се допунио Извештај и дошло до података о стању у вези нивоа изложености јонизујућем зрачењу и нивоа медицинских излагања. У оквиру мониторинга је потребно и одржавање система ране најаве радијационог акцидента и редовно достављање података европској мрежи за размену података EURDEP (**E**uropean **R**adiological **D**ata **E**xchange **P**latform) у редовним условима и у ванредним ситуацијама.

5. Агенција ће спроводити сталну едукацију становништва у складу са својим капацитетима (чланци, гостовања у медијима, семинари, предавања...) као и едукацију корисника у циљу имплементације законских и подзаконских аката (семинари, јавни скупови стручних удружења у области заштите од јонизујућих зрачења и др.).

Достављање средствима јавног информисања, надлежним државним органима и Међународној агенцији за атомску енергију информација од значаја за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност у складу са Законом.

V. МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА И ЕВРОПСКЕ ИНТЕГРАЦИЈЕ

1. Сарадња са МААЕ се остварује кроз националне пројекте и учешће у регионалним и међурегионалним пројектима у оквиру програма техничке сарадње. Током 2012. године је започео пројектни циклус МААЕ који се наставља и током 2013. Он обухвата 4 национална пројекта:

- SRB/3/004 *Safely Managing Waste, Sealed Sources, Decommissioning and Site Remediation Activities at the Vinca Institute* -ЈП Нуклеарни објекти Србије и Агенција за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије
- SRB/6/007 *Upgrading the Radiotherapy 3D Treatment Planning System to Improve the Quality of Cancer Care* -Институт за онкологију и радиологију Србије, Београд
- SRB/6/008 *Strengthening 3D Conformal Therapy to Achieve Minimum Requirements for Safe and Effective Radiotherapy, Phase II* -Институт за онкологију Војводине, Сремска Каменица
- SRB/9/001 *Establishing a National Registry of Nuclear Materials, Radioactive Sources, Wastes and Exposures and Strengthening Other Relevant Functions of the Regulatory Body*- Агенција за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије, Београд

у оквиру којих се остварује значајна техничка помоћ у опреми и едукацијама и више од 30 регионалних и других пројеката у којима учествују институције из Р Србије. Током 2013. Године ће бити настављено развијање усвојених предлога 3 национална пројекта за пројектни циклус 2014/15.

Агенција ће у сарадњи са МААЕ организовати међународни скуп на тему биодозиметрије у условима ванредних ситуација. Представници Агенције ће у септембру 2013. године у саставу делегације Р. Србије учествовати на 57. Генералној конференцији МААЕ у Бечу.

У оквиру ове сарадње је и учешће представника Агенције у Комитету за нуклеарну безбедност МААЕ у изради препорука и других публикација из ове области.

2. Припрема пројеката чија реализација би се финансирала из вишекорисничких ИПА фондова Европске комисије, а који се најчешће реализују у сарадњи са МААЕ требало би да обезбеди средства за побољшање регулаторне структуре и капацитета. У 2013. години оствариће се сарадња са ЕУ и МААЕ на активностима у оквиру међународног пројекта, чији је корисник Агенција, *Формирање националног регистра нуклеарних материјала, извора јонизујућих зрачења, радиоактивног отпада и излагања и јачање других релевантних функција регулаторног тела.*

3. Учесће у спровођењу и/или припреми за приступање међународним споразумима и резолуцијама у области радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности којима је Р Србија приступила. Током 2013. године ће се пратити спровођење Националног акционог плана за примену УН Резолуције 1540, бити инициране припреме за приступање међународним конвенцијама:

- Конвенција о нуклерној сигурности
- Заједничка конвенција о сигурном управљању истрошеним горивом и о сигурном управљању радиоактивним отпадом
- Амандман на Конвенцију о физичкој заштити нуклеарног материјала

У оквиру ове активности је и наставак сарадње са САД ДООЕ на припреми за ратификацију и имплементацију Додатног протокола уз Споразум о примени гаранција о неширењу нуклеарног наоружања биће настављене у циљу информисања државних органа, стручних институција и јавности, израде веб-сајта и других материјала.

4. Припрема билатералних међудржавних споразума о сарадњи који се односе на правовремену размену информација у случају радиолошког акцидента, као и на регионалну сарадњу у регулаторној области. Агенција је покренула иницијативу за потписивање споразума са државама из региона: Словенијом, Бугарском, Мађарском, Румунијом, Македонијом, Хрватском и БиХ. У оквиру ове сарадње је планирана

интензивнија сарадња са регулаторним телима и међусобна размена искустава кроз билатералне контакте.

5. Учешће у раду Координационог тела за приступање Р Србије у ЕУ, рад у оквиру подгрупе за енергетику – 15, учешће на састанцима унапређеног дијалога из области транспорта, енергетике, животне средине и регионалног развоја и сарадња са Канцеларијом за европске интеграције и осталим надлежним институцијама

УПРАВНИ ОДБОР

ПРЕДСЕДНИК

Проф. др Иштван Бикит

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ПРОПИСА

Правни основ за доношење овог прописа је тачка 8. став 5. подтачка 3) Одлуке о оснивању Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије („Службени гласник РС”, број 76/09).

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ПРОПИСА

Разлог за доношење овог прописа је обавеза Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије прописана тачком 8. став 5. подтачка 3) Одлуке о оснивању Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије („Службени гласник РС”, број 76/09 и 93/12), којом је прописано да Управни одбор Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије усваја годишњи програм рада Агенције, на који сагласност даје Влада Републике Србије.

III. СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРОПИСА

За спровођење овог прописа нису потребна новчана средства